

Cabinet Vicepreședinte
Nr. 2840/2.VII.2013

Stimați colegi,

Până la intrarea în vigoare a Regulamentului am considerat necesar să venim în sprijinul dumneavoastră prin elaborarea unei metodologii de lucru în materia traducerilor legalizate. Acest demers a fost necesar deoarece numeroase întrebări ne-au fost adresate în legătură cu această procedură care suscită un interes deosebit și din partea traducătorului/interpreți autorizați, prin intermediul cărora aceasta se realizează.

Metodologia a fost elaborată de Direcția Juridică, Legislație, Studii Notariale și Relații Internaționale.

Totodată vă reamintim că în cazul în care doriți precizări suplimentare cu privire la Legea nr. 36/1995, republicată și la Regulamentul de punere în aplicare a acesteia, vă puteți adresa acestei direcții folosind adresa de e-mail: **directia.juridica@unnpr.ro**

Cu aleasă considerație,

**Notar public
Doina Rotaru**

**Vicepreședinte al Uniunii Naționale
a Notarilor Publici din România**

Metodologia procedurii de legalizare a semnăturii traducătorilor de către notarii publici

Dispoziții cuprinse în Legea nr. 36/1995, republicată

Art. 152

(1) Pentru efectuarea traducerii, dacă aceasta nu este făcută de notarul public autorizat în acest scop, traducătorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnătura traducătorului. Legalizarea semnăturii traducătorului se poate face și după specimenul de semnătură depus la biroul notarului public.

(2) Dacă înscrisul se traduce din limba română într-o limbă străină sau dintr-o limbă străină în altă limbă străină, atât certificarea traducerii, cât și legalizarea semnăturii traducătorului de către notarul public se vor face și în limba străină în care se face traducerea.

Dispozițiile cuprinse în Regulamentul de punere în aplicare a Legii

Art. 318 - (1) Legalizarea semnăturii interpretului și traducătorului autorizat se face potrivit procedurii prevăzute de lege și a prezentei subsecțiuni. În actele și procedurile notariale, traducerile se efectuează de interpreți și traducători autorizați de Ministerul Justiției.

(2) Cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European ori ai Confederației Elvețiene pot desfășura activitatea de interpret și traducător autorizat în acte și proceduri notariale dacă le-au fost recunoscute de Ministerul Justiției certificatele sau alte documente similare care atestă calitatea de interpret și traducător autorizat în specialitatea științe juridice, emise/eliberate de autoritățile competente din statul de origine sau de proveniență.

Art. 319 - (1) Înscrisul care se traduce se prezintă notarului public în una dintre următoarele forme:

a) în original. Originalul poate fi un înscris sub semnătură privată căruia i s-a dat, după caz, dată certă, legalizare de semnătură ori certificare, sau poate fi un înscris autentic;

b) în copie legalizată ori certificată de autoritatea competentă care deține în arhivă originalul înscrisului.

(2) Interpretul și traducătorul autorizat are obligația de a traduce complet, fără omisiuni, textul prezentat spre traducere și de a nu îi denatura conținutul și sensul. Prin *text prezentat spre traducere* se înțelege fie o parte din textul înscrisului, fie textul înscrisului în întregime. În cazul în care se

solicită traducerea doar a unei părți din textul înscrisului se va putea face doar această traducere, nefiind necesară și traducerea textului înscrisului în întregime. La sfârșitul traducerii se va înscrie formula de certificare a traducerii, prin care interpretul și traducătorul va certifica exactitatea traducerii, faptul că textul prezentat spre traducere a fost tradus în întregime, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-a fost denaturat conținutul și sensul.

(3) În cazul legalizării traducerii din limba română într-o limbă străină, calificarea de către notarul public a înscrisului tradus se face pe baza datelor și informațiilor cuprinse în înscrisul în limba română prezentat de interpret și traducător într-una dintre formele prevăzute la alin. (1). În situația în care din înscrisul prezentat în limba română nu rezultă date și informații suficiente pentru calificarea de către notarul public a actului tradus, acesta respinge cererea de îndeplinire a procedurii de legalizare a traducerii.

(4) În cazul legalizării traducerii dintr-o limbă străină în limba română, calificarea de către notarul public a înscrisului tradus se face pe baza datelor și informațiilor cuprinse în traducerea certificată de interpret și traducător. În situația în care din traducerea înscrisului nu rezultă date și informații suficiente pentru calificarea de către notarul public a actului tradus, acesta respinge cererea de îndeplinire a procedurii de legalizare a traducerii.

(5) Copia înscrisului care se traduce se anexează traducerii, cu aplicarea ștampilei și semnăturii interpretului și traducătorului autorizat pe marginile alăturate la îmbinarea a două file, astfel încât ștampila de legătură să fie aplicată pe toate filele înscrisului, care se numerotează, capsează, coase sau broșează.

(6) Nu se poate legaliza semnătura interpretului și traducătorului autorizat dacă înscrisul prezentat spre traducere, înfățișat notarului public este în copie simplă.

(7) Încheierea de legalizare a semnăturii interpretului și traducătorului autorizat se întocmește în urma prezentării la biroul notarului public a înscrisului care se traduce, precum și a traducerii acestuia, certificată de interpretul și traducătorul autorizat.

Art. 320 - (1) Interpretul și traducătorul autorizat care efectuează traducerea întocmește formula de certificare, care are următorul cuprins: "Subsemnatul, (*nume, prenume astfel cum sunt menționate în autorizație*), interpret și traducător autorizat pentru limba/limbile străine ... în temeiul autorizației nr. ... din data de ..., eliberată de Ministerul Justiției din România, certific exactitatea traducerii efectuate din limba în limba, că textul prezentat a fost tradus complet, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-a fost denaturat conținutul și sensul.

Înscrisul a cărui traducere se solicită în întregime/în extras are, în integralitatea sa, un număr de pagini, poartă titlul/denumirea de, a fost emis de ... și a fost prezentat mie în întregime/în extras.

Traducerea înscrisului prezentat are un număr de pagini și a fost efectuată potrivit cererii scrise înregistrate cu nr. ____ /zz.II.aaaa, păstrate în arhiva subsemnatului.

S-a încasat onorariul de ... lei, cu chitanță/bon fiscal/ordin de plată nr. ____ /zz.II.aaaa.

INTERPRET ȘI TRADUCĂTOR AUTORIZAT (*semnătura și ștampila*)".

(2) Este interzisă modificarea în orice mod a formulei de certificare prevăzute la alin. (1), precum și necompletarea uneia sau mai multora dintre mențiunile cuprinse în aceasta.

Art. 321 - Notarul public refuză îndeplinirea procedurii legalizării semnăturii interpretului și traducătorului autorizat dacă nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege și de prezentul regulament.

Art. 322 - (1) În procedura de legalizare a semnăturii traducătorului, notarul public verifică și atestă că înscrisul prezentat pentru a fi tradus este prezentat în una dintre formele prevăzute la art. 319 alin. (1), că traducătorul care a efectuat traducerea este autorizat conform legii, precum și faptul că acesta a semnat traducerea și a aplicat ștampila.

(2) În încheierea de legalizare a semnăturii traducătorului, notarul public arată că s-au îndeplinit condițiile esențiale, respectiv, data (anul, luna, ziua), numele și prenumele interpretului și traducătorului, prezentarea lui în persoană, calificarea actului prezentat spre traducere conform art. 319 alin. (1), precum și constatarea semnării de către acesta a traducerii. În situația în care interpretul și traducătorul și-a depus specimenul de semnătură la biroul notarial, nu este necesară prezența acestuia în fața notarului public în vederea îndeplinirii procedurii.

Art. 323 - (1) Notarul public poate efectua traduceri în condițiile art. 82 alin. (2) din lege.

(2) În cazul în care traducerea se efectuează de către notarul public, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 322 alin. (2), în încheierea de legalizare a traducerii, notarul public certifică exactitatea traducerii, faptul că textul prezentat a fost tradus complet, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-a fost denaturat conținutul și sensul. Încheierea va cuprinde, de asemenea, următorul text: „Înscrisul a cărui traducere se solicită în întregime/în extras are, în integralitatea sa, un număr de pagini, poartă titlul/denumirea de, a fost emis de ... și a fost prezentat mie în întregime/în extras.

Traducerea înscrisului prezentat are un număr de pagini și a fost efectuată potrivit cererii scrise înregistrate cu nr. ____ /zz.II.aaaa, păstrate în arhiva subsemnatului.

Art. 324 - Notarul public poate elibera copii legalizate de pe traduceri aflate în arhiva biroului notarial.

Dispoziții cuprinse în Codul de procedură civilă

Art. 269: Noțiune

(1)Înscrisul autentic este înscrisul întocmit sau, după caz, primit și autentificat de o autoritate publică, de notarul public sau de către o altă persoană investită de stat cu autoritate publică, în forma și condițiile stabilite de lege. Autenticitatea înscrisului se referă la stabilirea identității părților, exprimarea consimțământului acestora cu privire la conținut, semnătura acestora și data înscrisului.

(2)Este, de asemenea, autentic orice alt înscris emis de către o autoritate publică și căruia legea îi conferă acest caracter.

2. Din definiția legală a actului autentic se desprind următoarele condiții ale acestuia: actul să fie făcut sau, după caz, primit și autentificat de un agent instrumentator care, potrivit legii, are puterea de a-l face ori de a-l autentifica; actul să fie făcut sau autentificat de către acel agent instrumentator, de regulă funcționar public (consul, executor judecătoresc) sau notar public în limitele atribuțiilor ce i-au fost conferite prin lege.

3. Orice alt înscris calificat ca autentic prin chiar prevederile legii trebuie considerat ca atare.

Termeni și definiții

1. Înscris autentic reprezintă înscrisul autentic notarial ori cel întocmit sau, după caz, primit și autentificat de personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, în forma și în condițiile stabilite prin lege. Autentificarea înscrisului se face cu respectarea următoarei proceduri: stabilirea identității părților în condițiile art. 85 din Lege; exprimarea consimțământului acestora cu privire la conținutul actului; semnătura părților și data înscrisului (art. 90 din Lege).

Sunt acte autentice și cele emise de autorități publice cum sunt ministere, primării, prefecturi, consilii locale/județene, respectiv hotărâri,

decizii, dispoziții, acte de stare civilă, diplome de studii, documente de identitate și de călătorie, hotărâri judecătorești și acte emise de parchete, actele cultelor recunoscute de lege precum certificat de botez, de cununie, act de concesiune loc de veci etc.

2. Înscriș sub semnătură privată este acela care poartă semnătura părților și asupra căruia nu este îndeplinită vreo procedură de către autoritățile publice arătate mai sus. Înscrișul sub semnătură privată poate fi folosit numai de persoanele care știu să scrie și să citească. Notarul public nu va putea atesta semnătura depusă pe un astfel de înscriș de către cel care nu știe carte dar poate să semneze, deoarece unei asemenea persoane nu-i este permisă decât procedura autentificării.

În mod obligatoriu înscrișul sub semnătură privată trebuie să poarte cel puțin o semnătură pentru actul unilateral și câte o semnătură a fiecărei părți în cazul actului bi sau plurilateral. Pe actul sub semnătură privată nu este relevantă prezența unei ștampile și rămâne în categoria acestui tip de acte chiar dacă provine de la o societate comercială, fundație, asociație etc.

Asupra înscrișului sub semnătură privată se pot îndeplini diferite proceduri notariale. Astfel:

a) – **dare de dată certă** prin care se identifică existența înscrișului prezentat în original cu semnăturile părților, într-o anumită formă **la o anumită dată** care este certificată de notarul public, executorul judecătoresc sau prin înscrierea într-un registru public, prin redarea lui, chiar în extras, într-un act autentic etc. (art. 278 CPC); de exemplu: contractul de închiriere sau bilanțul unei societăți comerciale depuse la organul fiscal, hotărârea adunării generale înregistrată la Registrul comerțului, un contract de arendare înscriș în cartea funciară etc.

b) – **legalizarea semnăturilor pe înscrișul sub semnătură privată** reprezintă o procedură specific notarială, potrivit căreia înscrișul prezentat de părți sau redactat de notarul public este semnat în original în fața acestuia, notarul atestând identitatea părților, semnătura depusă pe înscriș și faptul că părțile îi cunosc conținutul;

3. Copie legalizată este cea întocmită într-o procedură de competența **notarului public sau consulului**, care le pot elibera atât de pe acte autentice cât și de acte sub semnătură privată, precum și **secretarului consiliului local** în localitățile unde nu funcționează un birou de notar public, acesta din urmă putând elibera copii legalizate numai de pe înscrișurile autentice;

4. Copie certificată este o copie conformă cu originalul dar eliberată de alte autorități decât cele mai sus arătate, cum sunt de exemplu registratorul de carte funciară sau de la Registrul comerțului, funcționarul desemnat de colegiul director pentru arhiva deținută de camerele notarilor publici etc.

Traducerea documentelor din limba română într-o limbă străină

Partea care solicită traducerea sau interpretul/traducătorul are obligația să prezinte notarului public înscrisul în una dintre următoarele forme prevăzute la art. 319, alin. 1 din regulament, după cum urmează:

a) **în original**. Originalul poate fi un înscris sub semnătură privată căruia i s-a dat, după caz, **dată certă, legalizare de semnătură ori certificare**, sau poate fi un înscris autentic;

b) **în copie legalizată ori certificată** de autoritatea competentă care deține în arhivă originalul înscrisului.

Interpretul și traducătorul autorizat are obligația de a traduce complet, fără omisiuni, textul prezentat spre traducere și de a nu îi denatura conținutul și sensul. Prin *text prezentat spre traducere* se înțelege fie o parte din textul înscrisului, fie textul înscrisului în întregime. În cazul în care se solicită traducerea doar a unei părți din textul înscrisului se va putea face doar această traducere, nefiind necesară și traducerea integrală a textului înscrisului. La sfârșitul traducerii se va înscrie formula de certificare a traducerii, prin care interpretul/traducătorul va certifica exactitatea traducerii, faptul că textul prezentat spre traducere a fost tradus în întregime, fără omisiuni, și că, prin traducere, înscrisului nu i-a fost denaturat conținutul și sensul.

În încheierea de legalizare a semnăturii traducătorului, notarul public procedează mai întâi la calificarea actului prezentat spre traducere încadrându-l într-un dintre criteriile stabilite prin art. 319 alin. (1) lit. a) și b). Apoi, după ce a văzut originalul înscrisului, va face o copie simplă de pe acesta și o va atașa la traducere; copia face parte integrantă din traducere.

Exemplarul tradus și legalizat va fi reținut în aceeași formă și în arhiva biroului notarial; conform art. 324 din Regulament de pe acesta în integralitatea sa se pot elibera copii legalizate din arhivă.

În cazul în care actul nu întrunește condițiile menționate la art. 319 alin. (1), acesta se poate traduce numai sub semnătura traducătorului dar nu se va proceda la legalizarea acestei traduceri (art. 321 din Regulament).

Notarul public nu răspunde de redarea exactă și fidelă în limba străină a înscrisului prezentat în limba română, ci numai de forma actului, numărul de pagini, de faptul că a văzut actul prezentat spre traducere și l-a calificat corect conform prevederilor art. 319 alin. (1).

În privința formei traducerii, ea trebuie să conțină la sfârșitul ei textul prevăzut în art. 320 alin. (1) din Regulament, Anexa nr. 22.

În cazul traducerii care conține mai multe file, traducerea prezentată trebuie să prezinte numerotarea acestora precum și semnătura și ștampila

traducătorului pe marginea alăturată, la îmbinarea a două file (art. 319 alin. 5).

Dacă se solicită traducerea în extras a unui document în limba română, notarului public îi revine obligația de a verifica să nu se denatureze sensul înscrisului integral, prin traducerea lui parțială (vezi această cerință și în cazul copiilor legalizate în extras, art. 312 din regulament).

Pentru înscrisurile ce urmează a fi apostilate sau supralegalizate este necesar să se precizeze acest lucru în cererea de traducere, pentru a se verifica dacă înscrisul îndeplinește condiția de a fi **oficial** în sensul art. 1 din Convenția de la Haga din 1961, respectiv art. 1092 din Codul de procedură civilă.

Actul de studii tradus poate fi apostilat sau supralegalizat numai dacă anterior traducerii, originalul actului a fost vizat de Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor.

Traducerile de pe actele care atestă diverse calificări profesionale (în domeniile sănătate, cultură, muncă etc.) pot fi apostilate sau supralegalizate după ce actul original a fost vizat de ministerul de resort competent.

Traducerea documentelor dintr-o limbă străină în limba română

Partea care solicită traducerea sau traducătorul are obligația să prezinte notarului public înscrisul tradus integral, inclusiv datele cuprinse în încheierea actului respectiv, pentru ca acesta să îl poată califica și încadra în una dintre următoarele forme prevăzute la art. 319, alin. (1), lit. a) și b); la traducere se va atașa copia simplă a actului în limbă străină care va face parte integrantă din traducere.

În cazul înscrisului întocmit în străinătate, calificarea ca **înscriș autentic** se va face numai de notarul public și doar după ce acesta va constata că sunt îndeplinite cerințele prevăzute în art. 269 din CPC, respectiv art. 90, alin. (2) din Legea nr. 36/1995, republicată, și anume:

- stabilirea identității părților;
- exprimarea consimțământului acestora cu privire la conținut;
- semnătura părților și data înscrisului.

Îndeplinirea tuturor acestor condiții poate să reiasă din procedura de îndeplinire a unui înscris care nu este calificat prin titlatură ca fiind autentic, dar notarul public îi va atribui această calificare.

În sistemul de drept anglo-saxon nu este cunoscută forma autentică, astfel că înscrisului sub semnătură privată i se va adăuga după caz faptul că notarul ce l-a instrumentat îi atestă ori semnătura depusă de parte ori, după caz, numai data îndeplinirii actului.

Dacă actului respectiv nu i se atestă niciunul dintre aceste elemente el poate fi calificat doar ca înscris sub semnătură privată cu condiția de a fi semnat.

Nu se poate legaliza semnătura traducătorului pe înscrisuri care reprezintă copii simple cum sunt cele scanate, fotocopiate, fax-uri, e-mail-uri etc. Astfel de înscrisuri pot fi traduse numai sub semnătura traducătorului.